

OBSAH

1	KULTURA OSOBNÍHO PROJEVU	
	– OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	11
1.1	Společenský a osobnostní kontext kultury osobního projevu	11
1.1.1	Vymezení kultury osobního projevu	11
1.1.2	Kulturní normy společnosti	12
1.1.3	Kulturní chování člověka	13
1.2	„Profesionální“ kultura osobního projevu sociálního pracovníka	14
1.3	Základní prvky kultury osobního projevu	16
2	KULTURA SPOLEČENSKÉHO STYKU	18
2.1	Kultura společenského styku – soustava pravidel i umění žít	18
2.1.1	Společenský styk a jeho kulturní normy	18
2.1.2	Základní principy kultury společenského styku	19
2.1.3	Individuálnost ve společenském styku	20
2.2	Vnější vzhled člověka a péče o něj	21
2.2.1	Běžná pravidla osobní hygieny	22
2.2.2	Odivání jako záležitost praktická i společenská	23
2.2.3	Problém módy při úpravě vnějšího vzhledu	26
2.3	Základní pravidla chování člověka na veřejnosti	27
2.3.1	Obecně platná pravidla	27
2.3.2	Chování v dopravních prostředcích	32
2.3.2.1	<i>Modifikace a doplnění základních pravidel</i>	32
2.3.2.2	<i>Specifická pravidla</i>	33
2.3.3	Chování na kulturních akcích	33
2.3.3.1	<i>Modifikace a doplnění základních pravidel</i>	33
2.3.3.2	<i>Specifická pravidla</i>	34
2.3.4	Chování v restauračních zařízeních	35
2.3.4.1	<i>Modifikace a doplnění základních pravidel</i>	35
2.3.4.2	<i>Specifická pravidla</i>	35
2.4	Základní pravidla chování člověka na pracovišti	36

2.4.1	Kontakty s kolegy, podřízenými a nadřízenými	36
2.4.2	Chování na odborných jednáních a poradách	40
2.4.3	Význam dobrého sociálního klimatu na pracovišti	41
2.5	Základní pravidla chování sociálního pracovníka při návštěvě v rodině sociálního klienta	42
2.5.1	Vhodná aplikace obecných pravidel chování	42
2.5.2	Příprava návštěvy	43
2.5.3	Úvodní fáze návštěvy	45
2.5.4	Hlavní fáze návštěvy	46
2.5.4.1	<i>Ziskávání potřebných informací</i>	<i>46</i>
2.5.4.2	<i>Ovlivňování a přesvědčování sociálního klienta</i>	<i>47</i>
2.5.4.3	<i>Vyjádření hodnotících postojů sociálním pracovníkem</i>	<i>48</i>
2.5.5	Závěrečná fáze návštěvy	49
3	KULTURA MLUVENÉ ŘEČI	51
3.1	Jazyková a situační specifická mluveného projevu	51
3.1.1	Mluvený projev a rétorika	51
3.1.2	Spisovný a nespisovný jazyk	53
3.1.3	Zásadní principy úspěchu a kultury mluveného projevu	54
3.2	Zvuková stránka mluveného projevu	59
3.2.1	Zásady správné výslovnosti	59
3.2.2	Zvukové prostředky souvislé řeči	60
3.2.2.1	<i>Frázování a pauzy</i>	<i>60</i>
3.2.2.2	<i>Větný přízvuk</i>	<i>61</i>
3.2.2.3	<i>Intonace (melodie řeči)</i>	<i>62</i>
3.2.2.4	<i>Tempo řeči (mluvní tempo)</i>	<i>62</i>
3.2.2.5	<i>Rytmus řeči</i>	<i>63</i>
3.2.2.6	<i>Síla hlasu</i>	<i>63</i>
3.3	Monologická forma mluveného projevu	64
3.3.1	Proslov-monolog a jeho příprava	64
3.3.2	Obsahová příprava proslovu	65
3.3.3	Ostatní formy a druhy přípravy proslovu	70
3.3.3.1	<i>Jazyková příprava</i>	<i>70</i>
3.3.3.2	<i>Řečnická příprava</i>	<i>71</i>
3.3.3.3	<i>Psychologická příprava</i>	<i>71</i>
3.3.4	Přednes proslovu	73
3.4	Dialogická forma mluveného projevu	76
3.4.1	Dialog a jeho hlavní principy	76
3.4.2	Polemika, diskuse	78
3.5	Přizpůsobení mluveného projevu osobnosti sociálního klienta	79
4	KULTURA NEVERBÁLNÍHO PROJEVU	83
4.1	Neverbální projev jako nedílná součást celkového vystupování člověka	83
4.1.1	Charakteristika neverbálních projevů	83
4.1.2	Vědomí v neverbálním projevu	86
4.2	Základní prvky neverbálního projevu	87

4.2.1	Kultura pohybů těla	87
4.2.2	Gestikulace a mimika	88
4.2.3	Další neverbální prvky v situaci rozhovoru	89
5	UMĚNÍ JEDNAT S LIDMI	91
5.1	Umění jednat s lidmi v teorii (vybrané problémy)	91
5.1.1	Osobnost v psychologii, sociální psychologii a sociologii	91
5.1.2	Motivy, potřeby, zájmy, hodnoty a postoje	92
5.1.3	Problematika sociální role	95
5.2	Umění jednat s lidmi mezi teorií a praxí	100
5.2.1	Proces učení se umění jednat s lidmi	100
5.2.2	Poznávání vlastní osobnosti	102
5.2.3	Vnímání a poznávání druhých lidí	104
5.3	Umění jednat s lidmi v praxi	110
5.3.1	Správné využívání teoretických poznatků v praxi	110
5.3.2	Kultura osobního projevu jako praktický základ umění jednat s lidmi	111
5.3.3	Hlavní zásady úspěšného jednání s lidmi	115